Un simposi per sortir de la ficció dels fets i entrar a la versemblança de la història

Autor: Jordi Bilbeny
Data de publicació: 05-11-2017

Us oferim l'escrit que en Jordi Bilbeny ha redactat per presentar el 17è simposi sobre la Història Censurada de Catalunya.

No hi va va haver paperetes. No hi va haver urnes. El 1r d'octubre no hi va haver referèndum. Les càrregues van ser proporcionades i justes, sense violència. I els mil ferits resultants són un muntatge pervers dels polítics catalans per tapar els 400 policies vilment agredits, que van presentar denúncies per tota mena de contusions sofertes. El relat del poder, mal que ens sorprengui, fa segles que s'escriu així. No som davant de cap novetat discursiva. Els mitjans espanyols han confegit un discurs molt semblant, evidenciant novament que explicar els fets pelats del que passa no els interessa gens, sinó que el seu objectiu principal és exposar la realitat tal com voldrien que fos. I no és ni una innocentada ni un malentès. N'hi ha que s'estiren els cabells com si haguessin descobert que els àngels no tenen sexe. O que els reis són els pares. Fins i tot he sentit a dir que "l'Estat ha embogit", que "Espanya ha enfollit", "que el govern espanyol ha perdut els trucs". Res més lluny d'això. Pels qui portem quasi la vida sencera mirant de denunciar les maquinacions de l'Estat en el discurs dels fets –que és una altra manera de dir també "de la història"–, ara hem viscut a les pròpies carns, en la dimensió física present, el que fa segles que es construeix a les calderes del poder. Hem sigut plenament conscients com l'estat exposa els fets totalment desvirtuats, tergiversats i manipulats sense cap vergonya ni pudor. No és, doncs, que l'Estat hagi embogit. Sinó que, malgrat totes les il·lusions que hi hem bastit al damunt durant aquests últims decennis, l'Estat finalment ha recuperat la raó: la raó d'estat.

Ho deia En Servent al Quixot, que el poder castellà, després d'inventar-se els fets i la narració que els exposa, se'ls creu i els encarna en la seva comprensió del món. I ja és indissociable la mentida de l'existència. El pobre Quixot, pel fet d'haver-se cregut la brutícia manipulada dels llibres, es va tornar boig. No va veure mai més la realitat, sinó que interpretava el món només a partir de la pròpia paranoia. A partir únicament de la ficció induïda.

El que va passar abans, durant i després del 1r d'octubre al nostre país, difós aquí i arreu del món, amb milers de policies armats fins a les dents, entrant a les impremtes, a les institucions, a les entitats culturals, a cases particulars, als col·legis electorals, per emportar-se paperetes i urnes; les detencions de polítics i activistes per raó de la seva ideologia i per defensar unes idees diferents a les de l'Estat espanyol, per més impactant que ens pugui semblar, no és res més que una ombra llanguida i esvaïda, difuminada i guerxa, del segrest multisecular de llibres, obres d'art i documents, de la detenció d'escriptors i confiscació de biblioteques i arxius, amb execucions de metges, científics, pensadors, polítics i de tot aquell que gosés donar una versió diversa de la vida que no hagués estat sancionada i beneïda per les lleis de l'Estat. I no només això. Com en els discursos actuals sobre el referèndum darrer, el text dels llibres era reescrit i traduït, els noms de llurs autors canviats per noms castellans i els fets reubicats en ciutats que deixaven de ser catalanes. Aquesta és la història que ens ha arribat. La història que, a ulls clucs, sense revisionisme crític, profund i rigorós, hem acabat acceptant des de totes les instàncies oficials. Com si explicar la nostra història fos explicar innocentment i infantil la història construïda durant tants segles per la Inquisició i la censura d'Estat. Com si tornar a llegir fos un acte vil de traïdoria intel·lectual i, sovint, política. I no ho podem acceptar.

Els catalans que vivim avui arreu de la Nació Catalana i que som absolutament conscients del discurs oficial sobre fets que passen davant dels nostres ulls, no ens podem permetre el luxe de pensar que això és així al segle XXI, en un estat de dret, amb democràcia, llibertat de pensament i de premsa, amb partits polítics legals i dins d'una Europa que, d'alguna o altra manera –voldria intuir– vetlla pels interessos dels seus ciutadans, però que no ho era als segles XV, XVI i XVII.

No ens enganyem més. La distorsió de la informació és ara, avui, aquí i ho era llavors encara molt més, fins a límits insospitats. Els estralls d'aquella manipulació són infinits. I no hi donem a l'abast perquè no tenim cap mena de suport institucional. Reconstruïm el nostre passat a base de voluntarisme, d'esforç personal, a força de tenacitat, constància i convicció. Amb l'ajut eventual ara d'un Ajuntament, ara d'un altre. D'un empresari i d'un parell de centenars de persones que amb el seu gest econòmic ens permeten, més o menys dignament, continuar endavant. I tot i amb això hem arribat, a Arenys de Munt, al 17è Simposi sobre la Història Censurada de Catalunya, en un intent ciclopi i desmesurat de fer arribar a la nostra ciutadania aquelles traces, aquells fragments, aquells indicis del nostre passat que no han destruït del tot i que continuen indicant-nos que hi havia vida, i una vida noble, rica, culta i lliure, allà on volen fer-nos creure que tot era un desert i un cementiri.

A Arenys de Munt ens tornem a trobar per 17è any consecutiu, homes, dones, investigadors, ciutadans compromesos amb el nostre país i la nostra cultura per continuar esbatanant el camp de la comprensió del nostre passat. Per continuar denunciant que el relat oficial actual, com la història oficial de llavors no és res més que un constructe. Al servei del poder, de la mentida i de l'alienació col·lectiva. Per recuperar la dignitat de pensament i la dignitat col·lectiva.

Amic i amiga que m'has llegit fins aquí: si realment creus que els moments que vivim són uns moments crucials; si estàs convençut que el discurs de l'estat és una pura invenció al servei del poder i del poder anticatalà; si tens el convenciment que ens mereixem espais de pensament i de llibertat molt més amples i dignes dels que avui tenim, vine a participar al nostre Simposi. No tan sols com a oient, ocupant una cadira i prenent nota del que diem, sinó essencialment com a ésser viu que vol transformar la nostra manera de ser al món, amb un estat nou, lliure i just, però també amb una memòria col·lectiva que no sigui una caricatura grotesca del que vam ser. Vine-hi també a exigir que si volem un país lliure és perquè també hi volem tenir una història lliure. Vine a fer-t'hi present, perquè el teu lloc és insubstituïble. I perquè amb la teva presència i la presència de tots els qui creiem en la raó, el pensament i la llibertat, fem un crit d'atenció també als nostres mitjans. Perquè deixin de mirar cap a un altre costat. Perquè deixin d'estar al servei del poder i comencin a fer-se ressò del poder de la nostra història, del poder de la nostra gent, del meu poder i del teu poder.

Jordi Bilbeny
Institut Nova Història
Novembre del 2017